

Déli Stirlap

BÁNSÁGI
MAGYAR NAPILAP

HÉTFŐ, 1932. Szeptember 26.
TIMISOARA—TEMESVÁR, VIII. ÉVF. 219. SZÁM

FŐSZERKEZTŐ:
VUCHETICH ENDRE DR.

A becsület

Elméről szóló törvényjavaslatot tárgyalják az országgyűlésen és úgy látják, hogy ez a legszebb alkalom arra, hogy mázsás gorombaságokat vágjanak a fejéhez a honatyák. Az egyik azt mondják, hogy rövid idő alatt tizenmillió leit rakott félre a takarékosság, a másikat avval gyanulják, hogy naponta kiguberált pinkakéből tengeti fényes életét, viszont olyan nézett is, amely lapidárisan és általánosságokkal csak annak a megalapítására szorítkozik, hogy négy év alatt százhatvan bandita tizárdal károsította meg az országot. A másikat és kendőzetlen a fogalmazás, néző Rablais nyelvében és olyan nyíltan tobzódó, hogy ez már az öszintés magasztos elvének is inkább árt, mint használ. Mialatt azonban az országgyűlésen vádak emelnek a honatyák és viszontváddal felelnek a sértettek, példátlan hibák esznek a költésbe. Mironescu leszállítási beszédében bejelentette, hogy 1787 óta csökkent a költségvetés. Ime a költségvetés után azonban egyszerre kiderült, hogy egy csekélységet kifejejtettek. Jorga professzor kormánypárti, ugyanis tultett a bizonyos orvosok között, aki operálás közben a becsület felejtete az esernyőjét, tultett a kormánypárti, aki orrán a cvikkerrel és a cvikkerét, tultett a Fliegende és szórakozott tanárvicein, mikor a költségvetésből kifejejtette a tanítók száz milliót kitevő fizetését és még más bagatell további kétszáz millió összegben. Nem politikai ez. Komoly valóság. Megfelelően egy félmilliódról. Komoly valóság, hogy az új kormány ezt a tragikus hiányt szintén nem vette észre. A javaslatot terjesztett a parlament elé a költségvetés csökkentéséről és csak utólag jött rá erre a hibára. Nagyon szorosan fényt vet ez a miniszteriumok működésére, mert köteles gondosságukat jobbra értékelik a legkisebb falusi községek gondosságánál, ahol bizonyára nem felejtik ki a takarítási kitételeket sem a költségvetési előirányzatok. Mit csinált a közoktatásügyi miniszter hatalmas tisztviselői kara Jorga és mit művelt a nemzeti parasztpárti uralom óta, ha egy esztendő kellemes ahhoz, hogy észre vegyék az egész ország kimaradását a költségvetésben. Most aztán a leszállított költségvetések lesz majd egy pótkölségvetése. A javaslatonként azt a címet adhatnánk: Elfelejtett kiadások. Jorga professor most írja politikai emlékiratait. Egyéb humoros közt is csemege volna nem feledkezni meg erről a példátlanul álló mulatságos epizódról.

Elkésett a vagyonellenőrzési törvény, mert a csalók és panamisták vagy elvesztették már vagyonukat, vagy külföldre mentették

A kamara tegnap délelőtti ülésén Lupu tiltakozott az ellen, hogy távollétében Solomon képviselő megrágalmazta. Különben megszokta, hogy őt rágalomazzák. Már 1907-ben gyujtogatónak és bestiának nevezték, most pedig avval gyanúsítják, hogy Moszkvából és egy kártyaklubtól kap pénzt.

Lupu megemlíti, hogy Joanitescunak is van egy klubja.

Popovici Mihály: Ez a klub már hat év óta nem létezik.

Lupu: Törvényt kellene hozni és az összes játéklubokat bezártni.

Cuza: Ön miért nem zárja be a saját klubját?

Nincs pénz a tárgyalótermek fűtésére

Rang utal arra, hogy a törvényeszeknek télre még fájuk sincsen.

Lupu azután a sok befejezetlen hídorról szól.

Ugy látszik, azért építenek rossz hidakat, hogy azokat az árviz elmossa és utána új hidakat kell rendelni.

Járt nála egy küldöttség 14.000 nyugdíjas nevében és ez kijelentette, hogy az

A vagyonellenőrzési törvénnyel menlevelet kapnak a gazemberek

Zelea Codreanu kijelenti, hogy az állami tisztviselők nyugtalankodnak, amiért hátralékos járandóságait a kormány állítólag állami járadékpapírokkal akarja kifizetni.

Napirenden a vagyonellenőrzési törvényről szóló javaslat szerepel. Rose teanu kijelenti, hogy

senki sem fogja magát a két évi börtönbüntetésnek kiténi, amely abban az esetben jár, ha

Bátor kézzel kell végre a fekélyhez nyulni

A kamara délutáni ülésén Muth Gáspár dr. bánági sváb képviselő szolt a napirenden levő vagyonellenőrzési javaslatához. Azt állította, hogy

a vagyonellenőrzési törvény a román corpus jurisnak évszázadok mulva is egyik legkiemelke-

Lupu: Mert a bérlőnek, Bercovicinek még 400.000 leiel tartozom rá.

Lupu ezután arról beszél, hogy őt a nemzeti parasztpárti parlament is megvádolta.

Annak idején Maniuhoz fordult védelemért, de Maniu köszívű ember.

Brediceanu kuzista az altisztek panaszairól szól, Rang többségi képviselő a hátralékos tisztviselői fizetésekről beszél. Utal arra, hogy a bírák sem kapják pontosan fizetésüket, pedig jó igazságszolgáltatás pontosan fizetett bírák nélkül elképzelhetetlen.

Popovici Mihály megígéri, hogy gondoskodni fog a bírák fizetéséről.

ő kifizetésükre szánt pénzből fácánparkokat létesítettek. Ez az eljárás ártani fog a korona presztizsének.

Hügel bánági német képviselő tiltakozik az ellen, hogy a monopólihivatal a kistőzsdéseket kényszeríteni akarja, hogy 15.000 lei értékű árut tartsanak, holott eddig csak 4000 lei értékű áru tartására szolt a kötelezettség. Azonkívül kéri a cséplőgépek megadóztatási módjának a megváltoztatását.

egy feljelentés adatai nem lesznek bizonyíthatók.

Lupu kijelenti, hogy eddig legalább 1-2 gazembert tettek lehetetlenné azáltal, hogy nyilvánosan leleplezték őket, de ezentul ez sem lesz lehetséges. Ő maga nem szavazza meg a törvényt, de elvárja, hogy a többség megszavazza. Azután saját maga ellen vizsgálatot kér majd, hogy az ellenségei megállapíthassák, miből él.

döbb jelensége lesz, mert ettől az időponttól kezdve számítódik majd a politikai élet tisztasága és regenerálódása.

Hivatkozik ezután Giuliano Heraro olasz író Róma nagysága és letűnése című művére, amely legjobban és leghívebben

jellemzi az akkori idők viszonyait és a római birodalomban uralkodó korrupciót. Sulyos minden ország helyzete akkor, ha nem vezetnek olyanok, akik iránt a nép bizalommal viseltetik, azonban még sulyosabb, ha emellett ezen vezetők becsületességét is kétségbevonják. A becsület és a közéleti tisztaság minden állami élet alapja.

Bátor kézzel kell a fekélyhez nyulni és gyorsított statáriális eljárással a sajtójogi felelősség kellő megállapítása mellett kell letörni a korrupciót. A javaslatot pártja nevében elfogadja.

Uzum szocialista szintén hosszabb beszédben foglalkozik a törvényjavaslatral, melyet pártja megszavaz, mert bizik benne, hogy ezzel sikerülni fog az elharapózott panamáknak és visszaéléseknek elejét venni.

A részvénytársasági igazgatók vagyonának ellenőrzése

Popa Adám kormánypárti helyesli a javaslatot, mert annak, aki a köz nevében jár el, védeni kell a közvagyonot, nem pedig eltulajdonítani. Azt indítványozza, hogy

a javaslatot bővítsék ki a részvénytársasági igazgatók vagyonellenőrzésével,

mert ezek között számosan vannak, akiknek vezetése alatt vállalatok tönkrementek, a jóhiszemű érdekeltek elvesztették pénzüket, ők azonban megazdagodtak.

Fischer József zsidópárti: Más a köz és más a magánjog.

Popa Adám: Az erkölcsi alap ugyanaz mindkettőnél.

Codreanu Zelea: Elmondja, hogy a vasgárdisták voltak azok, akik elsőnek követelték a halálbüntetést azokra, akik a közvagyonot hűtlenül kezelik. Véleménye szerint

már régen meg kellett volna hozni ezt a törvényt, amellyel a kormány most elkészült, mert a csalók és panamisták közben vagy elspekuláltak vagyonukat, vagy pedig külföldre mentették.

A javaslatot elfogadja.

Beretvás pasztilla

a legmakacsabb fejfájást is elmulasztja

ÖSZIG EGYSÉGESITIK A TÖRVÉNYEKET. Popovici Mihály igazságügyminiszter megtette a szükséges kezdő lépéseket a törvények egységesítésére. A miniszter már a minap kijelentette, hogy nem kívánja az országban levő ötféle törvény közül egyiket sem az egész országra alkalmazni, hanem teljesen új és modern törvényeket fog a par-

lament elé terjeszteni. A miniszter most két bíróból, két egyetemi jogi tanárból, két ügyvédből és a legfőbb törvényelőkészítő tanács két tagjából álló bizottságot küldött ki a megfelelő tervezetek elkészítésére. Popovici igazságügyminiszter kijelentette, hogy az egységes törvénykönyveket már az őszi ülésszakon szeretné a parlament elé terjeszteni.

Őszi és téli kosztüm és kabátszövetek, elsőrendű bel- és külföldi gyártmányok, nagy választékban megérkeztek. Ugyszintén vásznak, sifonok, zefírek, férfiiing puflnok, elismert olcsó áron
Dénes și Pollák
Ingyen adunk minden 500 leies bevásárlás után egy teljesen új gramofon lemezt, melyet tetszés szerint választhat ki.

Állástalan Huszonnégyéves elvesztette önmagát és arcán az életremény magabizós mosolya a lemondás keserű cáncába fulladt

Vénasszonyok nyarának mosolygós délelőttjén ülök szemben vele. Puritán, hófehérre meszelt falak, gyalult asztal, pár szék, zöldrefestett gyerekarszék, kemence, ez a szoba berendezése. A nyitott ajtón bemosolyog a ház szinte falusi idillje, elkerített baromfiudvarban kapirgáló magosok, pár galamb kergetőzik a derült kék végtelenségben. Mintha szélesdedes tenger felett sirályok játszanának, úgy hat ebben a városvegi környezetben csapkodó galambok cikázása. Mindent vastagon fekszik meg a csönd, zsongító, lágy, gondolkodtató csönd és szembe velem, az asztal másik végén ül az Állástalan Huszonnégyéves, aki tehetséges.

Nyitott inge vágásából előbarnul hatalmas nyaka és értelemről ragyogó szemét derűsen függeszti rám. Nagy csomó papiros fekszik kezűgében, s kalamás, bennfelejtett tollal. Irt, amikor megzavartam. Kedvesen tiltakozik:

—Csak semmit megírni. Főleg a nevet nem.

—De miért János, hiszen tehetséges vagy, — kértem csodálkozva — és eszembe jut a divatos álzseni, ki a multkor félféjjel lihegte tele fejemet világváltó irodalmi elképzelésével. Ritka tehetségtelenség és butaság szónokolt a kávéházi törzssasztal házititánjának minden betűjéből. Ez meg szerény!

—Szép tulajdonság a szerénység, barátom, de aki tehetséget nyert, annak kötelességei vannak. Elő a placra, ki avval a mondanivalóval.

—Várj kérlek, még nem elég hosszú a hajam, — kacagja darabosan felém.

Elveszem előle a papirosomot és olvasni kezdek. Egy fiatalemberről van szó, aki — jaj, de mindannyiunk végzete — hiába rója az aszfaltot, hétköznapi meddő mulásában. Sehonnán semmi remény, sehol sem tárja elébe ölet az élet, s ő csak megy előre, kilátástalan jövőbe és vele sokan, százan, ezren, testvérei. Fiatal leánnyal köti össze szegénységét, aki csakolyan üresszebi, mint jómaga, s aki teherbe esik tőle. Fél a csirázó életet kitépni, a fiu egy éjszaka megöli, s vele a megszületendő új proletárt...

Valahogy napjaink beszélnek ebből a kis írásból. Naivan, még itt-ott botladozva, de céltudatosan, emelt fővel halad ez az írás vége felé. Visszaadom s hallgatlunk. Egy cigarettára füstje kéken vész bele a csöndbe.

—Most mi lesz János, mibe kezdünk? — kérdem. Széles gesztust tesz, mint aki

4 új szó!

finom

bőrárut

készít

FEUER

Belváros, Mercy-utca 8.

azt mondja, fogalmam sincs róla. Aztán beszélni kezd:

—Nézd, ha az ember látná a kiutat... Ha valamere derengene már. De sehol semmi. Amióta hazajöttem, hiába, nem akadott semmi. Enni, azt kell. Huszonnégy éves vagyok, fészekrakásra kellene gondolnom. Azután a gondolataim... Néha meglepnek, szinte elfojtanak minden akarást bennem. Miért, kiért...? Látom a fiatalabbakat, akik most kerülnek ki az iskola padjai közül. Ugyanaz az elán, mint amilyenem mi vágunk neki az életnek. Ugyanaz a magabiztos mosoly, s nézd meg őket két év múlva. Szürke és keserű mind, letört, mint... Itt elhallgat és merően bámul maga elé.

—Kedves nálatok, mondom, hogy kissé eltereljem gondolatait. Mintha kizárnátok innen a várost, semmi zaj, csak csend, virágok, madarak.

—Igen, nagyon kedves, hidd el, hegetig nem vágom a városba. De miért is? Csinálnak ott elég lármát nélkülüm is. Kialtanak ott mások, de még hogy kialtanak! Csak torka legyen valakinek, az a legfontosabb, az adottság elmaradhat. Kész az érvényesülés utja. Ez a jövő, ezek akarnak jövődöt for-

málni... Nézd meg a „világnézeteket”. Micsoda embereket állítottak élükre? Hol vannak a régiék, a meggyőződésesek, hol az őszintén hívők, lelkesek? Könyökkel török, strébebotériák állanak az élen. De hagyjuk...

Délet harangoznak. Kinyitja a kisajtót és jódarabon elkísér. Vadvirágok között mászkálunk, s a koráoszi nap melegen süti hátamat. Egyikünk sem beszél, csak rágódunk a mondottakon. Gyárkémény tűnik fel oldalt, megállunk. Társam ingujjban van, számára itt befejeződött a séta. Elbucszunk. Megyek a város felé, házak közé érek, visszafordulok. Fehér, nyaknál nyitott inge messze vakit a déli napsütésben. Bucsut int, azután ő is megfordul.

Mi lenne, ha ezeket a huszonnégyéveseket, a sok huszonnégyévest közel engednék ahhoz a forráshoz, melyből kiválasztottak az élet bűvés italát merik? Mi lenne, miért ne lehetne, zsongott agyamban. Elvirágzott muskátlik piroslottak külvárosi ablakokon és kiszűrődött a rádió. Kis gyermekek hancuroztak az utcán, s már a harmadik kihült gyárkémény mellett haladtam el. 1932 őszén.... (cs. k. s.)

Lincselés fenyegette a herkulesfürdői gyilkost, kinek két cinkosa Ploestiben keresett buvóhelyet a rendőrség elől

Megirtuk, hogy a herkulesfürdői gyilkosság egyik tettesét, Bratesanu Stefanuti herkulesfürdői villatulajdonost letartóztatták és a kihallgatás során beismerte a borzalmas bűntényt. Elmondotta, hogy Eberle Keresztélyt egy vasruddal ütötték agyon, amelyet a gyilkosság után a Cserna-patakba dobtak. A bűntényről közreműködött Ploestiben lakó bátyja és a vele közös háztartásban élő asszony is, akiről kiderült, hogy a Dumitrescu-név csak álnév volt és valódi nevén Senciulescu Fannynak hívják. Bratesanu bátyja és

az asszony a meghiusult bűntény után nyomban visszautaztak Ploestibe és levelezőlapon értesítették a gyilkos villatulajdonost, hogy szerencsésen meg is érkeztek. A nyomozó hatóságok a levél alapján detektívet küldtek ki Ploestibe és remélik, hogy az ottani rendőrség segítségével sikerült is őket már ártalmatlanná tenni. A lakosság érthető izgalommal fogadta a gyilkosok leleplezését és az elkeseredett hangulatra jellemző, hogy Herkulesfürdő népe meg akarta lincselni a gyilkost, akit a csendőrség most kettőzött figyelemmel őriz.

Elviszik az öreg vakokat és a csavargók, meg munkakerülők távoli gyűjtőhelyén akarják őket elhelyezni

Kellemetlen meglepetés érte a temesvári állami vakok intézete lakóinak egy részét. Az intézet vezetősége a közegészségügyi minisztertől körendeletet kapott, amely felhívja az összes hasonló állami intézeteket, hogy a negyven éven felüli vakokat az olteniei Radacani községbe küldjék. Ott abban az egykori zárdában akarják őket elhelyezni, amely a csavargók és munkakerülők gyűjtőhelye és amelyben kényszerdolgozási üzem

van. Ezeknek az ország minden részéből összefogdosott sötét alakoknak a társaságába nem vágyakoznak a vakok. A miniszteri rendelet nem tesz sem nemzeti, sem felekezeti különbséget és a román, magyar, német és más nemzetiségű intézeti vakokat, ha tul vannak a negyvenedik évükön, kivétel nélkül Radacaniba akarja szállítani. A vakok ez ellen tiltakoznak és memorandumot intéznek a közegészségügyi miniszter-

hez, akit rendeletének visszavonására kérnek. Amennyiben azonban kérelmük eredménytelen maradna, úgy megpróbálkoznak az ország különböző részeiben lakó rokonaiknál elhelyezkedni. A temesvári intézetben körülbelül huszavakat érint ez az érthetetlen rendelkezés.

Angol hajók látogatása a román vizeken

Az angol hajóhad, mely a Fekete tengeren fog gyakorlatozni és Románia partvidékének meglátogatását is tervezte, tegnap reggel Konstancába érkezett. Ebből az alkalomból Konstancába utazott Vaida miniszterelnök és Tille a államtitkár is, akiknek vonata reggel hét óraker érkezett a kikötővárosba. Ezt követte egy óra mulva az udvari vonat, amelyen Károly király érkezett. Az uralkodó érkezését az angol hadihajók huszonegy ágyulövessel fogadták. Délelőtt tíz óraker Károly király a Regele Ferdinand nevű hajóra szállt és ezen fogadta az angol tisztek küldöttségét, akiket Toppenham admirális vezetett. Déliben udvari ebédet látta őket vendégül a király, majd délután meglátogatta az angol admirális hajóját.

Az ipari főiskola

ünnepélyes megnyitása hétfőn délelőtt lesz

Jelentettük már, hogy a temesvári ipariskola ipari főiskolává alakult át és az új főiskola még ebben az évben kezdi meg működését. A főiskola ünnepélyes megnyitása szeptember 26-án, hétfőn délelőtt tizenegy óraker lesz. Az ünnepélyt istentisztelet vezet be, amely után Liuba Valér igazgató megtartja ünnepi beszédét. A kormány képviselőiben Stereanu közoktatásügyi vezérfelügyelő jelenik meg, aki az új főiskola jelentőségéről szól. Beszélni fognak még Evutianu Szabin dr. főtanfelügyelő, Baran Koriolan dr. prefektus a vármegye és Gabor Liviusz dr. a város, Baltescu János dr. a temesvári és Tataru János a lugosi kereskedelmi és iparkamara, Mardan Dion mérnök, dohánygyári igazgató az iskolaszék és Imbroane Avram dr. a román kulturregylet részéről. Az ünnepségen közreműködik a főiskola dalárdája és zenekara is.

NAGY RAKTÁR az összes takaréktüzhelyekből

az előállítottól

Müller Konrad
TIMISOARA-JÓZSEFVÁROS,
Str. Gen. Foch (Fröbl-u.) 34

Óriási tétel divat-kabát és ruhaszövetet

vettünk

páratlan olcsó áron kerülnek eladásra

„Louvre”

divatnagycukáz, Józsefváros

Vidéki rendelést
pontosan elintézzük.

Lefejezett két mérnököt a repülőautó próbautja alkalmával nagy erővel felrobbant motor

Budapest közelében a kistrákosi gyárlótéren, amelynek szomszédságában fővárosi fuvartelep van, Asbóth Zsákár pilóta régóta kísérleteket folytat új rendszerű autóval. Az autó úgynevezett Zeppelin-autó, amelynek csavarja is van. Különösen nagy sebességet képes ezzel elérni, ezenkívül a levegőbe is emelkedik és úgy tesz meg egyes tavoltságokat, aztán ismét a földön folytatja utját, majd újra a levegőbe emelkedik.

Az új szerű autó francia és magyar mérnökök közös találmánya, akik a kísérletekkel és az autótalálmány értékesítésével Asbóth Oszkárt bízták meg. Tegnap délelőtt több mérnök jelenlétében újból kipróbálták az autót. Hegyessy István és Vigh Mihály mérnökök, Nagy Károly szerelő kísérletén szállottak be az autóba, amelynek tartja kitünően sikerült. Az autó a gy térségen körbe futott és már több száz kilométer tett meg feltünően rövid idő alatt, amikor borzalmas szerencsétlenség történt. A nézők egyszerre azt látták, hogy a Zeppelin-autó felborult az az a következő pillanatban motorja felrobbant.

A motor részei Hegyessy és Vigh mérnököket valósággal lefejezték és mindketten a helyszínen azonnal meghaltak. Nagy Károly életveszélyesen sebesült meg.

Beruházba szállították, ahol megoperálták. Életbenmaradásban nem bíznak. Hogy a szerencsétlenségnek lehet-e oka, azt a vizsgálat sz hivatva megállapítani. Valószínűnek tartják, hogy az autó alváza eltört és az okozta gyorsan rohanó jármű felborulását. Ebben az esetben az anyag hibás edzésén van a hiba. Érdekes, hogy Asbóth Zsákár volt az, ki a műegyetemi pilóták men feljött tette az ügyességen és azal vádolta meg őket, hogy a Justice Hungary katasztrófáját és ezzel

h...ők okozták azzal, hogy a repülőgép légszűrőjét nem edzették megfelelően.

A rendőrség a szerencsétlenség okának tisztázásáig Asbóth Oszkárt őrizetbe vette. Asbóth az autó futását egészen közelről

nézte Pierre Jore francia mérnök társaságban. Jore a nemzetközi légiforgalmi részvénytársaság budapesti megbízottja és felhatalmazása volt, hogy Asbóth Oszkárral a találmány értékesítése ügyében tárgyaljon.

Harminc millió lei tiszta nyeresége volt a temesvári vasutigazgatóságnak augusztusban és ebből fedezik részben a ráfizetéseket

Az államvasutiról köztudomású, hogy vesztéssel dolgozik. Evente sok millió lei a vasut deficitje és illetékes körök mindent elkövetnek, hogy ezeket a veszteségeket csökkentsék. Ha az országban működő tíz kerületi vasutigazgatóságot vizsgáljuk, akkor a statisztikai adatokból megállapítható, hogy nem valamennyi kerületi vasutigazgatóságon egyforma arányú a vasut ráfizetése, sőt vannak kerületi igazgatóságok, amelyek jövedelemmel dolgoznak. A temesvári kerületi vasutigazgatóság most készítette el augusztusi bevételéről és kiadásairól szóló összeállítását. Eszerint augusztusban a bevételek kilencven, a kiadások pedig hatvan millió leit tettek ki. A tiszta nyereség tehát egy hóna-

pon belül harminc millió lei volt. Augusztus hónap rendszerint a legerősebb forgalmu, amikor különösen a buza, a tűzifa és az élőállat szállítása igen nagy. Azonban még a leggyengébb téli hónapokban is eléri a temesvári kerületi vasutigazgatóság egy hónapi jövedelme a husz millió leit. A legtöbb kerületi vasutigazgatóság — például a szomszédos krajovai is — még annyi jövedelmet sem képes felmutatni, hogy ezzel fentartási költségei fedezhetőek legyenek és a vasuti tisztviselők és alkalmazottak csak úgy tudják megkapni fizetéseiket, hogy a vezérigazgatóság más igazgatóságtól utaltatja át a szükséges pénzt.

Bethlen kap újra megbízatást a kormányalakításra, de a kormányzó előbb meghallgatja az ellenzéki vezéreket

A magyar kormányválság megoldása még nem jutott előbbre. Bethlen István a kormányzónál történt kihallgatása alkalmával állítólag hat nevet ajánlott, amelyeknek viselői szerinte alkalmasak arra, hogy a kormányalakításra megbízást nyerjenek. Ez a hat személyiség a következő: Gömbös Gyula honvédelmi miniszter, Ráday Gedeon államtitkár, Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter, Klebelsberg Kunó volt közoktatásügyi miniszter, Puky Endre képviselőházi alelnök és Kállay Miklós volt államtitkár. Ezzel szemben az egységes pártban azt beszél, hogy Bethlen István deignálása befejezett dolog és Bethlen a jövő hét elején már tárgyalásokat is kezd egyes po-

litikusokkal. Horthy Miklós kormányzó különben tegnap egyetlen politikust sem fogadott és az újabb kihallgatások hétfőn kezdődnek. Hétfőre kaptak meghívást Pesty Pál volt igazságügyminiszter, Mayer János volt földmivelésügyi miniszter, Ráday Gedeon, Apponyi Albert gróf és Zichy János gróf. Keddre a kormányzó Serédy Jusztin hercegprímást kérte magához. Ugyanaznap jelennek meg kihallgatáson Klebelsberg Kunó és Wolff Károly is. A kormányzó azt az óhaját fejezte ki, hogy szeretné meghallgatni az ellenzék vezetőit is és azért Gaál Gaszton és Rassy Károly, utánuk pedig mások is megjelennek a kormányzó előtt.

Szovjet gőzös petroleumot szállított Magyarországnak

A nyáron — mint emlékezetes — az orosz kereskedelmi bizottság budapesti tartózkodása idején a magyar és orosz kormányok között bizonyos árucserére vonatkozólag megegyezés jött létre. Az Useda orosz gőzös kétezer tonna petróleummal a Fekete tengeren át Szulinába érkezett, ahol a petroleumot a Magyar Folyam és Tengerhajózási Részvénytársaság egyik hajójára rakják át, amely azt Budapestre hozza. Ez az első szállítmány a megegyezés óta. Oroszország ezzel szemben zsirt, vaját és mezőgazdasági gépeket vesz át Magyarországtól.

A tréncaszárnya összes épületeit a csendőrség veszi át

Az egykori tréncaszárnya sorsa felől hónapokon keresztül folyt a tanácskozás. Miután azt a háromszáz család, amely a kaszárnyát önkényesen elfoglalta, kilakoltatták, tárgyalások indultak meg a katonasággal arra vonatkozólag, hogy a hadügyi kincstár engedje át a városnak a Hunyadi-kastélyt, aminek ellenében a város hajlandó a tréncaszárnyát a tűzérség részére átalakítani. A tárgyalások azonban eredménytelenül végződtek, mivel a tréncaszárnya a tűzérség céljaira nem felelt meg. Erre a város a tréncaszárnyát följajnlotta a hetedik csendőrbriádnak azzal, hogy az átalakításához és javításához szükséges téglat a csendőrségnek rendelkezésre bocsátja. A csendőrség és a város között a megegyezés létre is jött és a csendőrség már el is foglalta a tréncaszárnya egyik részét, többi részeinek javítása pedig folyamatban van. A város tizezer téglat adott a csendőrségnek, amely a többi átalakítási költséget a sajátjából fedezi. Az átalakítási munkálatok legkésőbb a jövő tavasszal teljesen befejeződnek és akkor az egykori tréncaszárnya valamennyi épületét kizárólag a csendőrség fogja használni.

Mandzsuria kérdése a Népszövetség előtt. Genfi jelentés szerint Drumond Erik népszövetségi főtitkár ajánlatot tett a japán delegációnak, hogy a Mandzsuriáról szóló jelentés tárgyalását november 17-ére halasszák. Japán ugyanis hat hónapi elhalasztást kívánt, amibe azonban a Népszövetség nem fog beleegyezni.

Képhezvezetés gyári árban!
Neves művészek
állandó modern képiállítására
Bergenthal
Belváros, Hunyadi-utca 3.
Blond és ovál keretek
gyári árban.

HIREK

Ráérnek

másfél évig a konverzió
gondolnodni

A kamara és szenátus együttes bizottsága tegnap délután ülést tartott, amelyen folytatta a konverziós javaslat tárgyalását. A bizottság elfogadta azt a módosító indítványt, hogy a husz holdon alóli birtokosok a tizennyolc hónapos moratórium ideje alatt adósságuk után négy százalék helyett csak két százalékot fizessenek. A bizottsági tagoknak arra a kérdésére, hogy mi lesz másfél év múlva, Mironescu pénzügyminiszter kijelentette, hogy erre ráérnek majd akkor gondolni, ha ez aktuális lesz. Véleménye szerint éppen azért szükséges a tizennyolc hónapos moratórium mint átmeneti idő, mert ma még gondolni sem lehet a kérdés végleges rendezésére.

IDŐJÁRÁS. A meteorológiai intézet jelenti: Változókéony idő várható sok helyütt esővel és zivatarral lényegesebb hőváltozás nélkül. Temesvárot tegnap délből a napon huszonnolc, árnyékban husz fok meleg volt.

— Az új temesvári pénzügyigazgatóhelyettes hivatalában. A pénzügyminiszter a temesvári pénzügyigazgatósághoz igazgatóhelyettesnek Radu Ilie nagyváradi pénzügyi titkárt nevezte ki. Az új szubadminisztrátor, aki erdélyi születésű és a román nyelven kívül tökéletesen beszél magyarul, németül, oroszul és franciául, tegnap vette át hivatalát.

— Ma este utaznak vissza a budapesti filléres gyors utasai. A budapesti filléres gyorsvonat, amelyet csütörtökön délután a józsefvárosi állomáson több ezer főnyi lelkes tömeg fogadott, ma este indul vissza Budapestre. A filléres gyorsvonat utasai ma este gyülekeznek a józsefvárosi pályaudvaron, tíz óra és huszonkét perckor elhagyják Temesvárt és hétfőn reggel félőtkor érkeznek vissza Budapestre. A temesvári filléres gyors október tizennegyedikén indul a magyar fővárosba.

Egyenruha szövetek

diákok, egyletek, tűzoltók, stb. részére a legolcsóbban kaphatók

Rabong & Schneider

Temesvár, Belváros, Szt. György-tér, Püspökpalota

— Ma van a harangszentelés Bessenyeylepen. A Bessenyeylep római katolikus hitközsége ma tartja harangszentelési ünnepét. Reggel nyolc órakor a Bessenyeylep határában a hitközség átvészi az új harangokat és azokat körmenettel kíséri el a templomtérig. A nagymise keretében történik meg az új harangok felszentelése és a toronyba való fölhúzása. Az egyházi szertartás után délből ünnepi banket lesz, délután pedig hangverseny következik. Este a Hegedüs-vendéglő nagytermében táncmulatságot rendeznek.

— Leszállítják a francia tisztviselők fizetését is. Az Echo de Paris értesülése szerint legközelebb Franciaországban is redukálják a köztisztviselők fizetését. A redukálás a tisztviselők jelenlegi fizetése arányában öt, hat és nyolc százalékos lesz. A legkisebb leszállításban a kistisztviselőknek lesz részük.

Különbséget kell tenni a kis családi házban lakó háziur és a nagy bérház tulajdonosa között

Egy háziur a munkanélküli adó

Foglalkoztunk nemrégiben a temesvári háztulajdonosoknak a memorandumával, amelyet a város vezetőségéhez intéztek a munkanélküli megadóztatással kapcsolatban. Ebben általában kérések a háztulajdonosoknak a házuk után fizetendő munkanélküli adó alól való mentesítését, ami nem lenne sem méltányos, sem jogos akkor, mikor ennek az alapnak megteremtéséhez a munkások és összes tisztviselői kategóriák is hozzájárulnak. Ezt a nézetet vallja az a háztulajdonos, aki tegnap levelet intézett hozzánk és ebben kifejti az okokat, melyek indokolttá teszik egyes háziuraknak mentesítését. Különbséget kell tenni háziur és háziur között, — írja.

Vannak ugyanis háziurak, akik házuk vagy házaik jövedelméből gyarapítják vagyonukat és vannak viszont olyanok, akik éveken, sokszor évtizedeken keresztül csak azért takarékoskodtak és sokszor szájkuktól vonták el a falatot, hogy öreg korukban legyen egy kis otthonuk, ahol meghuzhatják magukat.

Természetes, hogy ezek nem eshetnek olyan elbírálás alá, mint a nagy bérpaloták tulajdonosai. A háboru előtti időkben egy-egy ilyen kis családi ház után három-négy forint adót fizettünk, most viszont ez az adó és mindenféle mellékjárulék tizenöt-huszezer leit is kitesz. Tehát nem a legolcsóbban lakunk. A kis háztulajdonosoknak tehát feltétlenül igazuk van, mikor a munkanélküli adó utáni külön illeték fizetése alóli mentesítést kérik, mert hiszen lakásuk után ugyanis kell fizetniük a munkanélküli adót. Sokan közülük tényleg sanyaru helyzetben vannak és inkább éheznek, csak megtarthassa azt, amit öreg korára megtakarított magának.

Az ilyen házakban nincsen bérlő, akitől jövedelmet huzhatna a háztulajdonos. Számosan nyugdíjasok, akik nem kapják járandóságukat, de amikor megkapják, ennek nagy része ugyanis elmegy már adóra.

A munkanélküli segélyezése emberi dolog, de ezt másként is meg lehetne oldani. A városi vállalatok annak idején azért alakultak, hogy ilyen célokat szol-

gáljon jövedelmük. Tessék beszűntetni a tantémekeket és a munkanélküli adóhoz csatolni. A városi bizottsági tagok valamikor nobile officium volt. Az lenne ma is. Az ülések utáni díjakat dítsák szintén erre az alapra. Békés azért fizetett nagyon kevés pótdótot a mesvári polgár, mert a vállalatok jövedelme fedezte a kiadások nagy részét. Szeretnénk már egy ilyen nemes gondtust látni az egész vonalon.

Mindennek kell, hogy határa legyen. A polgárság tulterhelésének is. Így van ez a háztulajdonosok munkanélküli megadóztatásával is.

Tegyenek különbséget a periferiálakó háztulajdonos, aki családi házában lakik és ebből nincsen semmi jövedelme és a nagy bérházak tulajdonosai között, akiknek házjövödelme vagyonuk gyarapítására szolgál.

A levél beküldőjének tökéletesen igaz van és fejtegetései teljesen fedik az álláspontot, melynek mi annak idején hangot adtunk. Leépíteni a felesleges adásokat és onnan venni, ahol van mód.

ROMANIA ÉS OROSZORSZÁG. Beavatott helyről nyert információ alapján közlik, hogy az orosz-román megnevtámadási szerződés ügye most sokkal kedvezőbb mederben folyik, mint néhány héttel azelőtt. A tárgyalásokat már a legközelebbi időben Genfben folytatják. A tárgyalásokon Titulescu is résztvesz, aki gyengélkedéséből teljesen felépült és tegnap Genfbe utazott.

— A bánsági Magyar Párt ifjusági tagozata szeptember harmadikán, pénteken este kilenc órakor tartja a Magyar Házban rendkívüli közgyűlést, amelynek egyetlen tárgya a tisztújítás megejtése lesz.

— Csalással vádolt egykori bankvezető. A temesvári törvényszék Matei Popovici tanácsa tegnap Micu János, a temesvári hitelbank volt vezetőjének ügyével foglalkozott, akit az ügyesség tizenöt rendbeli csalással vádol. Micu János, amikor a vezetése alatt működő pénzintézet kényszerűségeket kért, új igazgatóságot szervezett és ennek tagjaitól mintegy 1 millió 500 ezer leit szedgetett ki. A tárgyaláson Micu János és apja kihallgatására került a sor, azután a tárgyalást elnapolták.

— Három revolveres betörőt fogtak. Emlékeztetes, hogy szeptember ötödikén este revolveres banditák behatoltak Singer Károly dr. temesvári gyermekorvos józsefvárosi Arany János-utcai lakásába és az orvos anyósát revolverrel megfélemlítve ékszereket és nagyobb pénzüsszeget zsákmányoltak. A rendőrség nyomozása eddig eredménytelen volt, míg tegnap sikerült Plank Frigyes detektívönöknek az álarcos és revolveres tetteket Murgu György, Kuhn Mátyás és Eszelmann Ferenc közismert betörők személyében elfogni és ártalmatlanná tenni. A banditák a betörést beismerték és a rendőrség most azon fáradozik, hogy bünlajstromukat összeállítsa.

— A rendőrség köréből. Velici Korolán, a temesvári rendőrség bünygyi osztályának főnöke, visszatért nyári szabadságáról és ismét átvette a bünygyi osztály vezetését.

— Zsombolya visszakapja a megszüntetett gimnáziumot. A zsombolyai gimnázium fölötti vitát, vajjon az iskola román, vagy német nyelvű legyen-e, — amint megírtuk — úgy intézték el, hogy az iskolát egyszerűen megszüntették és tanárait szerteszét elhelyezték az ország különböző részeiben. A tanárok, akik közül a legtöbben már elfoglaltak új állomáshelyeiket, most távirati rendeletet kaptak, hogy térjenek vissza Zsombolyára. A községben ez a hír nagy örömet keltett, mert remélik, hogy a bánsági képviselők által az iskola visszaállítása érdekében indított mozgalom sikeres lesz.

* Konyhaberendezési tárgyak, alpacca evőeszköz és asztali tárgyak, finom acéláru mélyen leszállított árban kaphatók Scherter vaskereskedésében, Temesvár, Belváros.

— Részeg kocsis áldozata. Lugoson egy kocsis részegsége súlyos szerencsétlenséget okozott, amelynek áldozata, a hatvanhét éves Horváth Katalin a halállal vívódik. Horváthné az utcára akart kimenni és éppen kilépett a kapun, amikor vad vágatással egy teherkocsi érkezett a ház elé, amelynek kocsiha nem tudta a megvadult lovakat megfékezni. A ház előtt az egyik ló istrángja elszakadt és az állat felrohant a járdára, feldőntötte az asszonyt, aki a kocsi alá került. A súlyos teherrel megrakott kocsi átgázolt az öreg asszonyon, akit még a lovak is összetapostak. A szerencsétlen asszonyt súlyos sérülésekkel a kórházba szállították. Állapota reménytelen és az orvosok nem biznak felépülésében. A kocsi, aki erősen alkoholos volt, a rendőrség letartóztatta.

Francia flanellek

gyönyörű kimintázásban
megérkeztek. Óriási
választék. ∴ Olcsó árak.

Fortuna
Gyárvaros

FRANCIA-OROSZ MEGNEVTÁMADÁSI SZERZŐDÉS. A Páris Midi értesülése szerint Franciaország és Oroszország legközelebb aláírják a megnevtámadási szerződést.

A hirtelen ijedelem

Következtében egy leány megvakult

Nemrég Budapestre érkezett Spitz Olga nagyváradi urilány, akinek utlevél helyett határátlépési igazolványa volt. Rokonainál, akiknél Spitz Olga megszállott, megjelent egy detektív és egy nagyváradi leány után érdeklődött, akinek nincsen rendben az iratai. Kiderült azután, hogy a detektív nem Spitz Olga gát keresi és ezért el is ment. Spitz Olga az egész jelenet alatt a szomszéd szobában tartózkodott és minden szót hallott. Amikor később rokonai bementek a szobába, megrémülve látták, hogy Spitz Olga támoilyog és rokonai kérdéseire azt felelte, hogy elsötétült előttem minden. Elmondta azt is, amikor megjelent a detektív egy leányt keres, akinek iratai nincsenek rendben megijedt és azóta nem lát. Spitz Olga rokonai bevitték a kórházba, ahol kidőntötte, hogy az ijedtségtől megvakult. Budapesti orvosok tanácsalattal állnak a ritka esettel szemben. Táviratozták Nagyváradra a leány szüleit, akik arra kérték, hogy azonnal jöjjenek Budapestre.

A volt

Baruch Dániel

üzlethelyiségben

!! Józsefváros, Skudier-tér 2. sz. alatt !!

női divatárak, vászon- és asztalneműek, eredeti angol férfiszövetek
kicsinybeni eladását

hétfőn délelőtt 9 órakor kezdem meg.

KLEIN I.

SZEPTEMBERI NYUGDIJAK

A temesvári pénzügyigazgató-
hoz eddig még nem érkezett meg a
emberi nyugdíjak kiutalása. Remé-
ogy az egy-két napon belül megér-
és akkor nyomban megkezdik a
díjak kifizetését. A nyugdíjfizetés
kezdését, valamint a kifizetési sor-
et, a sajtó útján fogják az érdekel-
tudatni.

Halálozás. Pollák Sámuel, te-
vári ruhakereskedő, hetvenkét éves
ban rövid betegség után meghalt.
etése ma délután négy órakor lesz a
fvárosi Zrinyi-utca 7. számú gyász-
ól. Halálát gyászolja özvegye, szü-
Grünbaum Anna, öt gyermeke és
számú rokonság.

Közelítések és irattások, bődíszműárak

mert, — legszolidabb kivitelekben és
legolcsóbb árak mellett **csak**

KLEIN börtöndősnél
Belváros, Börze-utca, Piaristák-
kal szemben.

Robbanás egy kávéüzletben. Teg-
délelőtt kilenc órakor a belvárosi
aréképítész-utcaiban levő Atlan-
a-kávéüzletből robbanás hangja hal-
zott, utána nyomban sűrű füst tó-
t az utcára. Kiderült, hogy az üzlet-
felrobbant az üzemben levő kávépör-
. Szerencsére a kávépörkölő közelé-
senki nem tartózkodott és így em-
letben nem esett kár. Az üzletnek a
szédes üzlettel közös válaszfala
ben megsérült és több téglát kiszaki-
a robbanás ereje.

Legdrágábban veszek ékszereket,
szécsudákat. Braun, ékszerész, Küttl-
5.

**UJARADI JÁRÁST UJRA LÉ-
TITIK.** Hat esztendő előtt az ujaradi
st megszüntették, Ujaradot nyole
községgel az aradi központi járás-
a, többi községet pedig a vingai já-
hoz csatolták. Ez az átesatolás a köz-
ek kívánsága ellenére történt és az
különösen Ujaradra nézve — gazda-
hátrányt is jelentett. Tekintettel
a, hogy a most megszavazott köz-
gatási törvény megengedi a közsé-
átcsoportosítást, a volt ujaradi já-
községei mozgalmat indítottak a já-
visszaállítására érdekében. Tegnap
vonatkozólag a prefektúrán megbe-
lés is volt. Baran Koriolán dr. prefek-
kijelentette, hogy a mozgalommal
onszenvez és annak megvalósulását
tehetőleg előmozdítja.

Egyéni és kollektív utlevéllel ötszázötven leierért visszük a filléres gyors utasait Temesvárról Budapestre és onnan vissza

Verőfényes őszi napon talán legszebb
a magyar főváros, amelynek különleges
szépségei a budai hegyek aranyárga
lankáitól keretve a világ egyik leg-
pompásabb látványa. Az őszi szinpom-
pába öltözködött Budapest várja az ok-
tóber 14-én induló filléres gyors bányai
utasait azzal a magyaros vendégszere-
tettel, amely ennek ismert sajátossága.
Tudja ezt a Bányás népe és egész napon
keresztül az érdeklődők tömege kér fel-
világosítást az október 14-én, a zsidó
ünnepek után, Budapestre induló filléres
gyors utazásában való részvétel iránt, a
mely vonat indítása a bányai nagy lapok
közös akciója. Minden előkészület meg-
történt már, hogy az utasok minden át-
szállítás nélkül és a legkellemesebben te-
gyék meg az utat Budapestig. A filléres
gyors különvonat, amely a határon,

Békéscsabán és Szolnokon is
megáll és azok az utasok, akik-
nek ezekben a városokban van
rokonuk és nem akarnak Buda-
pestig utazni, leszállhatnak és
visszaülhetnek ott tartózkod-
hatnak.

A magyar fővárosban való tartózkodás
kényelmét szolgálja, hogy a nagy szállók-
ban és penziókban a filléres gyors utasai
teljes ellátást kaphatnak már napi száz-

ötven leierért. A vonaton minden utas
számozott ülőhelyet kap és a legnagyobb
kényelemben teheti meg az utat. Hogy
azonban a helyeket biztosíthassuk, fon-
tos, hogy a jelentkezés minél gyorsabban
megtörténjen, mert

október ötödikén lejár a jelent-
kezési határidő. Az utazáshoz
utlevél kell, lehet idegen állam
utlevele is,

de akik idegen állam utlevelével utaznak,
szükséges, hogy Budapestben, a román
követségen megszerezzék a visszautazás-
hoz szükséges román vizumot. A rész-
vételi díj mindössze 550 lei, amely ösz-
szegben bennfoglaltatik az ut oda-vissza
és a vizumdíj is, amelyet mi szerzünk
meg. Akik már jelentkeztek, azoknak,
tekintettel, hogy az újabb kedvezményt
csak most sikerült megszereznünk, a
többletet visszatérítjük.

Vállaljuk az utlevél megszerzé-
sét is, a költségek megtérítése
ellenében.

A kollektív utlevéllel való utazást is le-
hetővé tesszük. A kollektív utlevelet mi
szerezzük be Bukarestben. Ehhez a kö-
vetkező okmányok szükségesek: az ál-
lampolgársági bizonyítvány másolata, a
várostól, illetve községi előljárástól er-
kölesi bizonyítvány, kiskoruknál szülői

beleegyezés, katonaköteleseknél katonai
igazolvány, melyet a hadkiegészítő pa-
rancsnokság állít ki, továbbá két a ren-
dőrés, illetve községi előljárástól er-
kölesi bizonyítvány, kiskoruknál szülői
beleegyezés, katonaköteleseknél katonai
igazolvány, melyet a hadkiegészítő pa-
rancsnokság állít ki, továbbá két a ren-
dőrés, illetve községi előljárástól er-
kölesi bizonyítvány, kiskoruknál szülői

akik kollektív utlevéllel kíván-
nak utazni, a jelentkezési ha-
táridő október elseje.

Kollektív utlevéllel, amelynek költsége
400.— lei, nemcsak temesváriak és te-
mesmegyeiek, hanem bárhol az ország-
ban lakó román állampolgárok is utaz-
hatnak, tehát ezeknek megszerezzük az
utazási lehetőséget.

Készséggel adunk utasainknak felvilá-
gosítást a szükséges devizák megszerzé-
séhez is, amit azért teszünk, hogy az
utasokat az esetleges kellemetlenségektől
megóvjuk. A filléres gyorson való
utazásra Temesvárról a Déli Hírlap
és Temesvarer Zeitung kiadó-
hivatalaiban, a Központi Bank me-
netjegyjelében, a Birdev utazási
irodában és a Pinkerton boyvállalat-
nál lehet jelentkezni, ahol minden fel-
világosítással készségesen szolgálnak.

— Zombolyai uriaszony halála. Öz-
vegy St o f f e l Miklósné, született Ma-
rtin Erzsébet, nyolcvannyele éves korá-
ban Zombolyán meghalt. Az elhunyt-
ban Stoffer János nyugalmazott igaz-
gató-tanító az édesanyját siratja. Halála
Zombolyán őszinte részvétet váltott ki
és temetésén nagyszámú közönség ki-
sérte utolsó útjára.

Angol puflinok és dejalin
férfi fehérneműnek és
pajmának állandó nagy
raktár a

Néparuházban

Belváros, **Dóm-tér 9** (A Sváb
Központi bank volt helyiségében)

— Női szabók figyelmébe. Felhívjuk
a temesvári női szabók figyelmét arra,
hogy hétfőn, e hó 26-án este félkilenc
órákor az ipartestület székházában di-
vatelődés lesz, amelyet Mihalko-
vits Iván, az európaszerte ismert mo-
dell- és szabómester tart. Belépés di-
jmentes, mindenki megvárhat.

— Üzleti körökből. Baruch Dániel
tekstilkereskedő, hatvan éve fennálló
üzletének vezetésétől visszavonult és
áruraktárát Klein I. nagyvárad ismert
kereskedő vette meg. Az árutömeg új tu-
lajdonosa, az eddigi szolid elvek alapján,
a volt helyiségben (Józsefváros, Sku-
diertér 2. szám), hétfő délelőtt kilenc
órákor megkezdte az áruk eladását.

— Munkanélküli szellemi munkások
küldöttsége a városnál. Tegnap délen
Bálint Mihály magántisztviselő veze-
tésével munkanélküli intellektuelek kü-
ldöttsége kereste föl G a b o r Liviusz dr.
helyettes polgármestert és kérte, hogy
a város már most kezdje meg a munka-
nélküliek segélyezését. A polgármester
válaszában kijelentette, hogy november
előtt erre alig van kilátás, mert a segé-
lyezéshez szükséges összeg még nincs
együtt. Különben is mindaddig, amíg a
téli hideg nem következik be, a város a
munkanélküliek segélyezését nem kezdi
meg, nehogy pénzkészletei idő előtt ki-
merüljenek.

— Gyengélkedés idején, különösen ha
a rosszullétet szorulás fokozza, a termé-
szetes „Ferenc József” keserűvizű fájda-
lomentes székürülést és kielégítő
emésztést hoz létre. Hires nőorvosok a
legnagyobb elismerés hangján írják a
valódi Ferenc József vizről, mert ez a
kritikus korban is hosszabb időn át al-
kalmazható, anélkül, hogy kitűnő ered-
ménye változnék. A Ferenc József ke-
serűvizű gyógyszerárakban, drogériák-
ban és fűszerüzletekben kapható.

Elsőrendű minőségű
asztali bor
10 litertől házhoz szállítva,
ára demionban literenkint
10 lei, palackokban 11 lei,

Feistammel & Walleth
fűszer- és gyarmatáru nagy-
kereskedés detailosztálya
Temesvár-Józsefváros, Bem-u. 15.
Telefon 899.

Közérdekből is lehet bélyeget hamisítani? Eddig nem tudtuk. De ugylátszik lehet. Rothbart Lipót kolozsvári kereskedőt ugyanis bélyeghamisításért másfél évi fegyházra ítélte a törvényszék. Elitelt azonban felebezzett, hogy ő ártatlan, mint a ma született gyermek. Mert csak a rendőrség megbízásából hamisította a bélyegeket, mint agent provocateur. És ő be is tudja ezt bizonyítani, hogy így van. A tábla most majd dönt. Nem vághatunk az ítélet elébe. De ha rajtunk állna, mi legalább három évi fegyházat adnánk a kiváló gentlemannek, ha kiderülne ártatlansága, — hogy ő csak egy békés agent provocateur volt és nem affajta közönséges bűnöző.

— **Rokonok réme.** A filléres gyors Budapestben hatalmas népszerűségnek örvend. A pesti trottoár linkjei csakhamar, mint mindennek, ennek is megadták jellemző gunynevét. Két legsikerültebb az R. R. (Rokonok Réme) és a Snorient-expressz.

— **Nagy számban jelentkeznek a községi választók.** A városházán megkezdődött a községi névjegyzék kiegészítése. Naponta számosan jelentkeznek olyanok, akik eddig nem voltak a községi választók listájába fölvéve, noha arra teljes joguk van. Ezen a héten ezerkét-százant kértek a felvételüket. Ezek leginkább a fiatalság soraiból kerülnek ki. Jelentkezni lehet péntekig bezárólag a városháza első emeletén a 22. számú szobában. A jelentkezők kötelesek felmutatni piros, vagy pedig fényképes személyazonossági igazolványukat, továbbá állampolgársági bizonyítványukat. Községi választó minden férfi, aki elmúlt huszonegy esztendő és legalább egy esztendő óta annak a községnek a lakosa, ahol felvételét kéri. Községi szavazati jog illeti meg a huszonegyedik évüket betöltött nőket is, amennyiben négy középiskolát végeztek, hadiözvegyek, állami tisztviselők, vagy pedig jogi személyiséggel bíró kulturális egyesületek tagjai.

**ELSŐRENŐ-SZARAZ
PARKETTA
VERSIENYKÉPES OLCSÓ ÁRON
BELA KRAUSER F.I.I. - TEMESVÁR RZ
TELEFON: 18-44**

— **Hősök nyomorúságos sorsa.** Gyárfás Elemér dr. magyarpárti szenátor legutóbb az erdélyi rokkant tisztek nyugdíjügyét tette szóvá a szenátus ülésén. Utalt arra, hogy Erdélyben 607 rokkant tiszt van, akik semmiféle ellátásban nem részesülnek. Az előző nemzeti parasztpárti kormány alatt ugyan ezeknek a szerencsétlen embereknek a sorsát külön törvény útján kívánták rendezni, de közben a kormány megbukott és az ügy ismét elfelejtődött. Gyárfás szavaira J o a n t e s c u munkügyi miniszter megígérte, hogy miniszterterátsai segítségével igyekszik ezt az ügyet rendezni. Talán ebből az ígérethöz valószínűség lesz.

Tűzifa árak
emelkedése előtt szerezze be szükségletét
BASCH ANDOR
lakereskedésében, Józsefváros, Pályasor, Zöldpázsit-utca sarok.
Telefon: 1-23 Telefon: 1-23

Bánffy Miklós:

Emlékeimből

Az Erdélyi Szépmíves Céh új könyve

Az Erdélyi Szépmíves Céh könyvei között különös érdeklődésre tarthat számot a szeptemberben megjelent kötet, amely összegyűjtve adja Bánffy Miklós gróf visszaemlékezéseit. Az íróművész és a nagy események tanúja írja meg benne IV. Károly király és Zita királyné 1916-iki koronázását színes és nyomasztó háttérrel, a nagy ünnepi esemény tarka epizódalakaival. A forradalmi idők momentumait Budapestben, az egyéni élmény meleg közelségével, érdekes emberi háttérrel. Majd miután ki küldetésbe megy, megelevenedik visszaemlékezéseiben a közvetlen háboru utáni Bécs, Berlin, Koppenhága. A veszített háboru után megzavart országok élefele, a mikor a nyugtalan vergődésben hol itt, hol ott üti fel a fejét a forradalom, megzavarva az amugyis fejét vesztett életet. A könyv több fejezetét foglalják el a hollandiai élmények, mint nyugtató akkordjai a jól elrendezett népi életnek, a

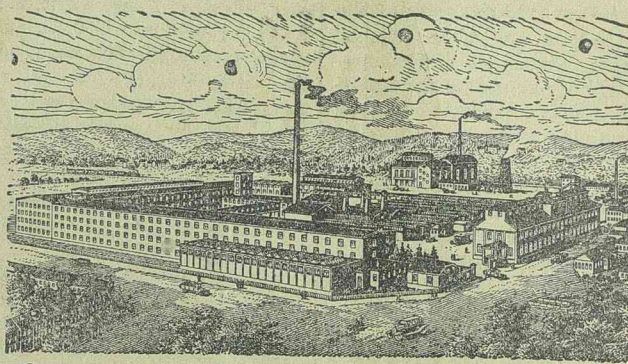
melyben a távoli, nagy eseményektől sujtott Magyarország fia az élet meleg körét találja meg, mindaddig, amíg az események új változásai ismét haza hívják. Csupa színes nagy élmény ez a könyv, amelyben nem a sablonos emlékiró, hanem az íróművész eleveníti az eseményeket s teszi a könyvet az olvasó számára egyúttal irodalmi élménnyé.

Az Erdélyi Szépmíves Céh a könyvet a legszebb nyomdai kiállításban adta ki. A pártolótagok számára a legfinomabb belföldi könyvpapíron, aranyozott pergament kötésben, számozva s névreszóló eskzlibrisselellátva. Az olesó sorozat előfizetői részére finom félfamentes papíron K ó s Károly cimlap-rajzával. Előfizetések és megrendelések az Erdélyi Szépmíves Céhhez (Kolozsvár, P. Mihai Viteazul, Széchenyi-tér 40, II.), vagy Magyarországon a Studium könyvesboltba (Budapest, IV., Muzeum-körut 21) küldendők.

— **Könnytés a gyűlések engedélyezésénél.** A belügyminiszter rendeletet adott ki, amellyel a nyilvános gyűlések engedélyezése kiadását újra szabályozza. Ezentul elég a gyűlés megtartását bejelenteni és pedig a városokban a rendőrségen, a községekben a csendőrségen. A bejelentés alapján a gyűlés megtartható annál is inkább, mivel irásbeli engedélyt ugysem adnak ki, hanem a hatóságok a bejelentést tudomásul veszik és a gyűlésre képviselőjüket elküldik.

— **Házasság.** Nichita István dr. állami monopoliumi felügyelő tegnap délután házasságot kötött Engelmaier Annával, Haunold János ismert temesvári vendéglős nevelt leányával. A házasságkötésnél mint tanúk a vőlegény részéről Mardan Dion dohánygyári igazgató, a menyasszony részéről pedig Müller sörgyári igazgató szerepeltek.

* **Dr. Freund Márkus** külföldi utjáról hazaérkezett és rendeléseit újból megkezdte lakásán: Gyárváros, Fő-utca 28.

Az őszi és téli idényre

megérkeztek gyáraink legutolsó újdonságai

férfi és női divatszövetekben

az általánosan elismert legkiválóbb minőségben és izléses kivitelben. Ezen szenzációs újdonságaink minden vételkényszer nélkül megtekinthetők lerakatunkban, Str. Alba Iulia

Brassói posztó- és divatárugyárak

Scherg Vilmos és Társai R.-T.
temesvári lerakata

Vászon és damaszt árak
a legjobb külföldi márkák
detailban is eredeti
engros árban

Dornhelm Jenő
nagykereskedőnél
Tőzsde-utca.

— **Magyar nap Rónácon.** A Magyar Párt rónáci tagozata ma magyar rendez, amelynek jövedelmét jótételek célra fordítja. Délelőtt kilenc órakor kugliverseny kezdődik, amelynek értékes díja lesz. Délután különböző rakozásokkal népiünnepély tart, este pedig táncmulatság lesz. A ma napra Rónác magyarsága ez uton meg az összes temesvári magyar tagozatokat.

* **B. Roth Olga** kozmetikus, város, (Szt. György-tér sarok, sches Haus) legmodernebb és legmos soványító massage kezelése idő alatt kiváló eredményeket mutat. Érdeklődőknek szívesen nyújt díjmentesen felvilágosítást minden kérdésben.

Mozi

Kell a zsrúnálnak franciának le. Kaptuk a következő levelet: Tekint Szerkesztőség! A napokban Brassó jártam és este elmentem a moziba. Rendes műsordarab előtt ott is bemutatták az aktualitásokat tartalmazó zsrúnálnak. Meglepetéssel konstataáltam, hogy mennyivel aktuálisabb a brassói zsrúnálnál, mint a temesvári városi mozik, ami még inkább feltűnt, németny volt. Ha már régi, nem lehet nálunk német a francia helyett. Vagy kell zsrúnálnak okvetlenül franciának lennie. Ha Pop igazgató kissé komolyan veszi a közönség panaszait, sok minde könnyen segíthetne és ez talán javít az amugyis siralmas mérlegét a városi moziknak. Tisztelettel: A. I.

Sport

Hat bajnoki mérkőzés lesz ma Temesvárott. A temesvári sportprogramon vasárnap hégy elsőosztályú és hat másodikosztályú bajnoki mérkőzés szerepel. A Banatul-pályán délután félhat órakor a Kinizsi—TAC bajnoki mérkőzést nyolítják le, amely érdekes küzdelem ígér. A bajnokaspiráns Ilsa csapata délután félhárom órakor a Banatul-pályán a Banatul együttesével mérkőzik. Electrica-pályán délelőtt félhat órakor a resciai UDR az Electrica csapatával küzd a bajnoki pontokért, míg Rapid-pályán délután félhat órai kezdettel a Rapid és Kadima csapatai küzdenek szembe egymással. A másodosztályú bajnoki mérkőzések a következő Vulturi—Fratelia délután félhat órakor az Unió-pályán, Törekvés—Freidorf félhat órakor a Törekvés-pályán, Patria—ZsSE délután félhat órakor a Patria-pályán, Tricolor—Dácia délután félhat órakor a TMTE-pályán, Hajduk—Unió délelőtt tizenegy órakor az Unirea-pályán és Unirea—Hertha délután félhat órakor az Unirea-pályán. A TMTE és Ripensia idegen pályán játszanak a nemzeti ligában. A Ripensia Nagyszebenben játszik a Soimi ellen, míg a TMTE Bukarestben a Venus csapata ellen igyekszik megvédeni a Bárság sportját.

Rádió

Hétfő. (Szeptember 26.) Bukarest. 1 óra: Gramofonzene. 2 óra: Gramofonzene. 6 óra: Katonazene. 7 óra 10: Zenekari hangverseny. 8 óra 40: Gramofonzene. 10 óra: Zongora-, hegedű- és csellóhangverseny. 9 óra 45: Könnyű zene. 10 óra 15: Hangverseny. Budapest. 11 óra 15: Zenekari hangverseny Dóczy Etelka (zongora), Fiedler Klára (gordonka) és Vágó Ilus (ének) közreműködésével. 2 óra 5: Gramofonzene. 4 óra 45: Hírek. 6 óra: Asszonyok tanácsadója. 6 óra 45: Hírek. 7 óra: Bethlen Margit grófnő előadása: Példabeszédek. 7 óra 30: A Weidinger szalózenekar hangversenye. 9 óra 15: Cigányzenekar hangversenye. 10 óra 20: Hírek. 10 óra 35: A vajda tornya című operából részletek. Marschalkó Rózsi, Budanovits Mária, Székelyhidy Ferenc dr., Szende Ferenc, Toronyi Gyula és az opera zenekarának közreműködésével. Utána hírek, majd cigányzenekar hangversenye Kalmár Pál énekszámai-

val. Bécs. 1 óra 30: Szórakoztató zene. 2 óra 40: Gramofonzene. 7 óra: Délutáni hangverseny. 10 óra 5: Zenekari hangverseny. 12 óra: Operettek és filmek tánczenéje. Belgrád. 2 óra 5: A rádiózenekar hangversenye. 6 óra: Gramofonzene. 7 óra: Citerazene. 7 óra 30: Népdalok. 10 óra: Könnyű zene. 12 óra: Zongorahangverseny. 12 óra 40: Kávéházi zene. Milánó. 9 óra: Könnyű zene. 10 óra 30: Zenekari hangverseny. Prága. 9 óra: Hárfá és fuvolahangverseny. 11 óra: Hegedűhangverseny. 12 óra 30: Gramofonzene. Róma. 10 óra 45: Könnyű zene. Stockholm. 8 óra 15: Gramofonzene. 10 óra: Szórakoztató zene. 12 óra: Szólisták hangversenye. Strassburg. 8 óra 30: Zenekari hangverseny. 9 óra 45: Gramofonzene. 10 óra: Kamarazene. 11 óra: Szimfonikus hangverseny. Varsó. 8 óra 20: Táncczene. 10 óra 50: Énekhangverseny. 12 óra: Táncczene.

nok. A tárgyalások mindenfelé szünetelnek, az élet pedig rohan tovább és eddig csak kárát látta ezeknek a csigatempójú eszmecseréknek.

Tulbecsülték a romániai tengeritermést. A földművelésügyi miniszterium közli, hogy az ideai tengeritermés hozzávetőleges megállapításánál tulbecsések történtek. Tényleg 70.000 vagonnal kevesebb tengeri lesz, mint amennyire számítottak, vagyis 606.000 vagon helyett csak 543.000 vagon. A szőlőtermés Besszarábiában és Moldovában a nagy szárazság miatt veszélyben van. A gyümölcsben is károkat okoznak a fergek. Jó termés ígérkezik ezzel szemben a dióban.

Változatlanok a gabonaárak. A temesvári gabonapiacon tegnap egyáltalán nem voltak ajánlatok. Irányzat szilárd volt és változatlanok maradtak az árak is, így buza 550, ujbuzsa 500—570, tengeri 210, zab 190, árpa 190, rozs 380, burgonya 150—180 lei volt száz kilónként.

Két bukaresti bank ötszáz tisztviselőt épít le. Nagy feltűnést keltett Bukarestben, hogy Románia két legnagyobb bankja, a Banca Comerciala Romana és a Banca Romaneasca több mint ötszáz tisztviselőt építenek le október elején. A leépítés nem indokolt, mivel mindkét intézet eddig nem érezte meg annyira a krízist, mint a többi pénzintézet. Annál nagyobb felháborodást váltott ki tisztviselő körökben a leépítés.

Közgazdaság

smét inog a talaj a temesvári kerületi vasutigazgatóság alatt

Irtunk már arról, hogy Temesvár városát újból az a veszedelem fenyegeti, hogy a kerületi vasutigazgatóságot elveszíti. A kerületi vasutigazgatóság lakbérszerződése ugyanis lejáratban van és éppen ezért szükséges idejekorán gondoskodni az igazgatóság elhelyezéséről, mert ha az nem válik lehetővé, akkor a vasuti vezérigazgatóság a temesvári igazgatóságot Aradra költözteti, ahol céljaira tágas palotát ajánlottak föl.

Temesvár városának érdeke, hogy a kerületi vasutigazgatóság továbbra is itt maradjon és azért a város hajlandó e tekintetben áldozatokat is hozni. Gabor Líviusz dr. helyettes-polgármester és Cristea Szilviusz, a kerületi vasutigazgatóság vezetője, a közeli napok egyikén megbeszélésre ülnek össze, hogy megtárgyalják a kerületi vasutigazgatóság végleges temesvári elhelyezésének ügyét.

A tárgyalások szünetelnek — az élet rohan. A román-magyar clearingtárgyalások ügyében fennakadás állott be. Popescu Cezar iparügyi vezérfelügyelő ugyanis tanácskozott Winkler magyar megbizzottal és abban állapodtak

meg, hogy az új magyar kormány megalakulásáig a tárgyalásokat felfüggesztik. A román-osztrák clearingtárgyalások szintén megálltak, mert az Auszriával megkötött szerződésnek olyan pontjai vannak, amelyek megvalósíthatatlanok.

Modern sima

és faragott facsilárok már 1600 leitől kaphatók kaukázusi diófából zebano, makazán és számi rózsafából.

Szánthó

butor és facsilár üzemben III. ker. Király-utca 11.

zabadíts meg a gonosztól!

A Déli Hírlap eredeti regénye

Irtá: Kirégyézi Bán András 51. folytatás.

szerűen gondolta, hogy ha hivatalos a nem kötelezné, hogy a vizsgálat kében minden egyes névtelen levelet ásson és megvizsgálja az abban ültakat, az ilyen leveleket a legsziveben a papirkosárba dobna.

helyt azonban végigfutotta a leve- rászólt irnokára:

Mister Springer, a Tenkei-ügyben ne ki még a beszüntető végzést és a zárt is kérem vissza.

szán uja, de most már figyelmesbe- elolvasta a névtelen levelet.

ennek tartalma a következő volt:

Távol áll tőlem, hogy valakit igaz- aul, vagy alap nélkül akarnék vádol- zomban a Tenkei-ügyben mégis fel- azon hivni a vizsgálóbíró ur figyel- egyes körülményekre. Lehet, hogy segítségével sikerülni fog kibogoz- zt a rejtélyt, amely Tenkei Gábor os halálózása körül terjeng. Ha leg van bűnös, ugy a jogos megtor- szelleme kívánja, hogy az illető la- on meg. Ha pedig beigazolódik, y aki ellen levelem alapján a vizsgá- megindul, ártatlan, az igazságszol-

gáltatás ezzel is becsületes munkát vé- gez, mert egyszersmindkorra eloszlat egy gyanut.

Fel akarom hívni az ügyész ur figyel- mét a következő körülményekre. Mister Tenkei eredetileg néhány év előtt vég- rendeletet készített, amelyben általános örökösévé unokahugát, az akkor még Magyarországon élő mis Tenkei Évát tette meg. Néhány hónap előtt miss Tenkei kijött Csikágóba és akkor ugy látta, hogy mister Tenkei feleségül akarja venni miss Dalton Ellyt. Miss Tenkeinek ez a terv nem volt tetszésére, mert érezte, hogy ebben az esetben nem ő lesz mister Tenkei egyedüli örököse. Ehez hozzájárult még az is, hogy miss Tenkei véletlenül megtudta, hogy a nagybátyja meg akarja változtatni a közjegyzőnél levő végrendeletét. Ez bizonyára a gyáros nősülési szándékával állott összefüggésben, mert feltehető, hogy általános örökösének leendő fele- ségét akarta megtenni, az unokahugá- nak pedig valószínűleg csak járadékot hagyott volna.

Lehetségesnek tartom, hogy ezek a dolgok kapcsolatba hozhatók mister Tenkei tragikus halálával. Annyi bizo- nyos, hogy a vizsgálat ezekről a dol- gokról nem tudott eddig és talán az volt az oka annak, hogy a kutatást nem a helyes irányban folytatta. Nem aka- rok tanácsokat adni az ügyész urnak, de azt hiszem, ha utmutásomat köve- ti, elérkezik a helyes megoldáshoz. Biz-

tosítom még arról is, hogy boldog vol- nék, ha feltevésem hibás lenne és miss Tenkei ártatlansága teljesen kiderülne. Mindazonáltal furdalna a lelkiismeret, ha ezeket a dolgokat nem hoznám az ügyé: ur tudomására, mert ebben az esetben örökké mulasztással vádolnám magamat.

Az ügyész letette a levelet az aszta- ra és sokáig merően nézett maga elé. Gondolkodott.

Eltelt egy negyed óra is anélkül, hogy megmoccanat volna.

— Hm, hm, — állapította még vég- re, — lehet benne valami. Hátha az irány helyes. Nem árt megfogni a fo- nalat és elindulni rajta.

A nap hátralevő részét teljesen az iratok tanulmányozásának fordította.

Minden írást figyelmesen átolvasott uja és uja. Különösen Tenkei Gábor, Éva és Elly személyi viszonyait viz- gálta, mert azt igyekezett kideríteni, hogy ezek milyen lábon állottak egy- máshoz. A vizsgálat során felvett sok kihallgatási jegyzőkönyvből különösen ezt tanulmányozta.

Másnap reggel kilenc órára sürgős idézést küldött miss Dalton Ellynek.

Az idézés kikézbítését egy női tiszt- viselőre bízta.

— Nézze, miss, — adta ki neki az utasítást, — a kézbesítésnek teljesen diszkrét módon kell történnie. Valami ürügy alatt igyekezni miss Daltont meg- közelíteni, az idézést feltűnés nélkül ad-

ja át neki és nevében figyelmeztesse arra is, hogy senkinek ne szóljon, hogy az ügyészre idézést kapott.

— Ügyész ur meg lesz velem eléged- ve. Nem egyszer teljesítettem már bi- zalmas megbízásokat.

Ezekkel a szavakkal a tisztviselőnd már el is hagyta Hellis ügyész szobáját.

Dalton Elly másnap reggel pontosan jelentkezett az ügyészségnél, aki leül- tette.

— Tehát ön miss Dalton? — kérdez- te Hellis.

— Igen.

— Az idézést megkapta?

— Igen, bár kissé különösnek látszik ez a titokzatosság, amely azt körülvé- szli. Tegnap délután egy fiatal hölgy jelentkezett nálam, aki azzal az ürüg- gyel kért bebocsátást hozzám, hogy sportkosztümök mintáit hozta. Mikor aztán egyedül volt velem, kiderült, hogy ügyészségi tisztviselőnd és idézést adott. Ezenfelül még arra is kért, hogy az idézésről ne szóljak senkinek és egyálta- lán hallgassak a dologról. Szeretném, ha ügyész ur megnyugtana, hogy miről van szó.

— Azt nyomban megtudhatja, miss. A Tenkei-ügyről van szó.

— A Tenkei-ügyről? — csudálkozott Elly.

— Arról.

(Folyt. köv.)

